Journal of Police Medicine

Winter 2017; Vol. 5, No. 5: 341-350

Original Article

A Survey of the Condition of Social Work and Counseling Services of the Law Enforcement Force of Islamic Republic of Iran, Trend Analysis of the Years 2008 to 2013

Received: 24 August 2015 **Revised:** 10 October 2016 **Accepted:** 23 November 2016

Maliheh Arshi[1]
Mohammad Sabzi Khoshnami[2*]
Alireza Hamidifar[3]
Mansour Fathi[4]
Marzieh Takaffoli[5]

[1]Assistant Professor, Department of social work, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.
[2]Lecturer, Department of social work, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.
[3]Director of Counseling and Social Work of the Law Enforcement Force of Islamic Republic of Iran.
[4]Assistant Professor, Department of Social work, University of Allame Tabatabai, Tehran, Iran.
[5]Ph.D Student of Social Work, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

[*]**Corresponding Author:**
Mohammad Sabzi Khoshnami
Tel: (+98) 9125257302
Email:
m.khoshnami64@gmail.com

ABSTRACT

Background: One of the ways to control and reduce social harms and crimes is to provide on time counseling services which can also be effective in promoting public health. The Law Enforcement Force of Iran has provided the potential of preventing social problems and of facilitating the delivery of services through setting up counseling and social work centers. So the present study aimed to survey the condition of these social work and counseling services, during six years (2008 to 2013).

Materials and Methods: In this descriptive longitudinal study, the characteristics of the clients, their problems and provided counseling and social work services of the police stations were studied and analyzed during 6 years. The data were collected from the documents of the clients in the Department of Counseling and Social Work of the police of the whole country and were analyzed by descriptive statistics in the two contexts of counseling and social work centers of the police stations.

Results: The results revealed that the number of women receiving services is growing; the mean of age range of clients was 28 - 35; the highest percentage of the clients were married; family problems were the most common cause of refering; receiving the legal and counseling hotline services has been growing; and finally about half of clients refer to police stations due to their problems with relatives.

Conclusion: Due to the feminizations of the given services; the great number of married clients and accordingly family bonding; and also high frequency of family problems, major changes in the structure of service providing, educating experts and interaction between organizations to improve the quality of services are necessary. So these modifications need revaluating, planning and making policies appropriate to the clients.

Keywords: social work, counseling, law enforcement force of islamic republic of Iran, trend analysis, social problems

زمستان ۱۳۹۵- دوره ۵- شماره ۵- صفحات ۳۵۰-۳۴۱

مجله طب انتظامی

مقاله تحقیقی

بررسی وضعیت خدمات مشاوره و مددکاری اجتماعی نیروی انتظامی (مراکز و کلانتری‌ها)، تحلیل روند سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲

تاریخ دریافت: ۲ شهریور ۱۳۹۴ **تاریخ اصلاح:** ۱۹ مهر ۱۳۹۵ **تاریخ پذیرش:** ۳ آذر ۱۳۹۵

ملیحه عرشی[۱]
محمد سبزی خوشنامی*[۲]
علیرضا حمیدی فر[۳]
منصور فتحی[۴]
مرضیه تکفّلی[۵]

[۱]استادیار، گروه آموزشی مددکاری اجتماعی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.
[۲]مربی، گروه آموزشی مددکاری اجتماعی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران
[۳]مدیرکل مشاوره و مددکاری معاونت اجتماعی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.
[۴]استادیار، گروه آموزشی مددکاری اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.
[۵]دانشجوی دکترای مددکاری اجتماعی، دانشگاه دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.

***نویسنده مسئول:**
محمد سبزی خوشنامی
تلفن: ۹۱۲۵۲۵۷۳۰۲ (۹۸+)
پست الکترونیک:
m.khoshnami64@gmail.com

چکیده

مقدمه: یکی از راه‌های کنترل و کاهش آسیب‌ها و جرائم اجتماعی، ارائه خدمات تخصصی و مشاوره‌ای به‌هنگام است که می‌تواند در ارتقاء سلامت افراد جامعه نیز مؤثر واقع شود. نیروی انتظامی با راه‌اندازی مراکز مشاوره و مددکاری اجتماعی در معاونت اجتماعی، بستر و زمینه پیشگیری از مسائل اجتماعی و ارائه خدمات به مراجعین را فراهم نموده است. بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت این خدمات مشاوره و مددکاری اجتماعی نیروی انتظامی (در مراکز و کلانتری‌ها) در دوره شش‌ساله (۱۳۸۷-۱۳۹۲) انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش با روش توصیفی- طولی، متغیرهای مورد مطالعه یعنی ویژگی‌های مراجعین، مشکلات آن‌ها و خدمات مراکز مشاوره ناجا و دوایر مددکاری اجتماعی کلانتری‌ها در طی روند شش‌ساله مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. داده‌های این پژوهش از طریق اطلاعات ثبت شده مراجعین در اداره کل مشاوره و مددکاری اجتماعی نیروی انتظامی از کل کشور به دست آمده است. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی (شاخص‌های مرکزی و پراکندگی) در دو حیطه مراکز مشاوره و دوایر مددکاری کلانتری‌ها مورد تحلیل قرارگرفته‌اند.

یافته‌ها: آمارها حاکی از افزایش تعداد مراجعین زن از سال ۸۷ تا سال ۹۲ است. این آمار نشان می‌دهد که نسبت ۱,۵ برابری مردان به زنان در سال ۸۷ به نسبت مساوی در سال ۹۲ رسیده است و همچنین میانگین سنی خدمت گیرندگان بین ۲۸ تا ۳۵ سال است. متأهلین بیشترین درصد و مشکلات خانوادگی بیشترین علت مراجعه را تشکیل می‌دهند. دریافت خدمات حقوقی و تلفنی رو به افزایش است. حدود نیمی از مراجعین به دلیل اختلافات و مشکلات با بستگان درجه‌یک، به کلانتری‌ها مراجعه می‌نمایند.

نتیجه‌گیری: با توجه به زنانه شدن دریافت خدمات، متأهل بودن اکثر دریافت‌کنندگان خدمات و در نتیجه وابستگی خانوادگی مراجعین و همچنین بالا بودن آمار مشکلات خانوادگی؛ تغییر در ساختارهای ارائه خدمات، آموزش متخصصین و وجود تعامل بین سازمان‌های مرتبط برای ارتقا کیفیت خدمات، ضروری است و در نتیجه بازبینی، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری متناسب با مراجعین را می‌طلبد.

کلید واژه‌ها: کارکنان وظیفه، اختلالات روانی، فرماندهی انتظامی تهران بزرگ

مقدمه

ایران به عنوان یک کشور در حال توسعه و در حال گذار از مرحله سنتی به مدرنیسم، با تغییرات متنوع و متعددی به دلیل افزایش مهاجرت، رشد بی‌رویه جمعیت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، تورم، گسترش فقر، اعتیاد و ... مواجه است، بروز و گسترش آسیب‌های اجتماعی یک مانع عمده و اساسی در روند توسعه سیاسی اقتصادی و اجتماعی محسوب می‌شود. آسیب‌های اجتماعی مثل حلقه‌های متصل به هم، زنجیره‌ای هستند که گسترش یکی از آنان آسیب‌های

Journal of Police Medicine
Winter 2017; Vol. 5, No. 5: 341-350

دیگری را در پی خواهد داشت [۱ و ۲]. نکته اساسی که در ابتدا باید مورد توجه قرار گیرد، پذیرش این واقعیت است که آسیب‌های اجتماعی در جامعه رو به افزایش هستند، امنیت جامعه را به‌طور جدی تهدید می‌کنند و مانع عمده‌ای در روند توسعه اقتصادی و اجتماعی محسوب می‌گردند [۳ و ۴]. درواقع، مسئله اجتماعی به شرایط اجتماعی اطلاق می‌شود که برای افراد، جهان اجتماعی و جهان فیزیکی ما دارای پیامدهای منفی و ناگواری است که باید در پرتو اقدامات اجتماعی بدان پرداخت [۵]. اطلاعات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و زیربنائی هر کشور، اساس تصمیم‌گیری سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان آن کشور است [۶]. بنابراین لازمه هرگونه برنامه‌ریزی جهت مقابله با روند رو به گسترش آسیب‌های اجتماعی، شناخت وضعیت آسیب‌های اجتماعی در طی فرایند زمانی است.

بدون تردید با ارتقاء بهداشت روانی افراد جامعه از طریق آموزش‌های مناسب، مشاوره و مداخلات به هنگام مددکاری اجتماعی، می‌توان تا حدود زیادی از بروز و گسترش مشکلات و آسیب‌های اجتماعی جلوگیری نمود. ارائه خدمات مشاوره‌ای ابتدا از سازمان‌های نظامی شروع شد. در فاصله بین جنگ جهانی اول و دوم عمده این خدمات بر سنجش و گزینش متمرکز بودند، ولی پس از مدت کوتاهی، ارائه خدمات مشاوره‌ای برای آسیب دیدگان جنگ و خانواده‌های آنان نیز گسترش یافت. در ایران توسعه خدمات مشاوره‌ای از اواخر دهه ۱۳۶۰ به دلیل تحولات اجتماعی و نیاز جامعه، به‌ویژه با توجه به اثرات جنگ تحمیلی، مهاجرت گسترده به شهرها، افزایش فشارهای روحی و روانی و غیره اوج گرفت و به تدریج مراکزی برای ارائه خدمات مشاوره‌ای به‌خصوص در شهرهای بزرگ تشکیل شدند. خدمات مشاوره در سازمان‌های دولتی ایران به اشکال متفاوتی ارائه می‌گردند. برای نمونه در وزارت آموزش‌وپرورش، مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی زیر نظر اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس فعالیت می‌نمایند. در انجمن اولیا و مربیان طرح تأسیس مراکز مشاوره خانواده در سال ۱۳۷۰ به تصویب رسید. در وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، دفاتر مشاوره در دانشگاه‌های تحت پوشش به ارائه خدمات مشاوره‌ای مشغول هستند.

نیروی انتظامی در راستای اهداف خود و همچنین با توجه به نگرش جامعه‌محور آن، اهمیت پیشگیری از بروز جرائم و ناهنجاری‌های اجتماعی، شناسایی ریشه و زمینه رفتارهای ناهنجار و بزهکاری‌ها، تلاش در جهت از بین بردن ریشه مشکلات اجتماعی و پیشگیری از آن‌ها، آگاه‌سازی جامعه به منظور افزایش توانایی‌های مقابله‌ای و ایجاد فرهنگ مشاوره در بحران‌های زندگی، بیش از یک دهه با توسعه خدمات مشاوره و مددکاری اجتماعی در کلانتری‌ها و مراکز تابعه؛ در این حیطه اقدامات مؤثری انجام داده است. این اقدامات با هدف تقویت نقش حمایتی ناجا در جامعه و کاهش حجم پرونده‌های ارجاعی به مراجع قضایی، رسیدگی اساسی‌تر به امور و پیشگیری از وقوع جرم در جامعه، به صورت مأموریتی جدید مطرح گردیده‌اند. طرح توسعه مراکز مشاوره و دفاتر مددکاری اجتماعی و مشاوره در استان‌ها با توجه به اخذ نتایج مثبت همچنان ادامه دارد. به طور کلی بایستی خاطر نشان ساخت که وجود این اداره کل، بیانگر وجود زمینه بالقوه تحول در نیروی انتظامی منطبق با تغییر و شرایط اجتماعی است.

تحقیقات مختلفی بر روی آمارهای سال‌های مختلف در این حوزه انجام‌شده است، اما در خصوص تحلیل روند آمارها در طی این چند سال، تحقیقات کمی در دسترس است. بعضی از این تحقیقات در ذیل آورده شده است. ارائه خدمات مشاوره‌ای از قبیل روان‌سنجی، مشاوره و روان‌درمانی ابتدا از سازمان‌های نظامی شروع شده است. در حال حاضر خدمات مشاوره‌ای در نیروهای نظامی کشورهای پیشرفته را می‌توان در سه حیطه مراکز مشاوره دانشکده‌های افسری، سیستم خدمات مشاوره در شرایط جنگ و بحران و خدمات مشاوره برای نیروهای نظامی در شرایط صلح بررسی کرد [۶].

اداره پلیس دانشگاه ایالتی سن دیگو، در برخورد با شرایط حساس، برای افراد مراجعه‌کننده به صورت منظم خدمات مشاوره و روانشناسی ارائه می‌دهد و همچنین مشاوره، طرح‌ها و برنامه‌های مداخله‌ای را برای گروه‌های هدف در سطح جامعه مانند دانش‌آموزان به‌صورت رایگان برگزار می‌کند [۷].

در ایران توسعه خدمات مشاوره‌ای از اواخر دهه ۱۳۶۰ به دلیل تحولات اجتماعی و نیاز جامعه به‌ویژه با توجه به جنگ تحمیلی، افزایش تعداد نوجوانان و جوانان، افزایش فشار روانی و توجه جدی به تربیت فرزند، اوج گرفت و به‌تدریج مراکزی برای ارائه خدمات مشاوره‌ای به‌خصوص در شهرهای بزرگ تشکیل شدند [۸]. قماشچی (۱۳۸۵) در مطالعه‌ای گزارش کرد که در بررسی علل مراجعه افراد به دفاتر مددکاری اجتماعی کلانتری‌های سراسر کشور در سال ۱۳۸۳، به ترتیب مشکلات خانوادگی، مشکلات حقوقی و نزاع و درگیری بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. هم‌چنین در بررسی رابطه میان شایع‌ترین علت مراجعه افراد با متغیرهای فردی آنان شامل جنسیت، سن، شغل، وضعیت تأهل و میزان تحصیلات نتایج ذیل به دست آمد: نسبت زنان به مردان به علت مشکلات خانوادگی ۷۶٫۶ به ۳۵٫۴ درصد بوده و همچنین افراد متأهل، خانه‌دار، با تحصیلات دیپلم و افراد بین ۳۰-۲۹ سال به علت مشکلات خانوادگی مراجعه بیشتری به دفاتر مددکاری داشته‌اند [۹].

مجله طب انتظامی
زمستان ۱۳۹۵- دوره ۵- شماره ۵- صفحات ۳۵۰-۳۴۱

مطابق بررسی سازمان ملی جوانان در سال ۱۳۷۴، از بین ۸۹۱ مرکزی که در سطح کشور به ارائه خدمات مشاوره‌ای می‌پرداختند، ۳۳۴ مورد فاقد حداقل شرایط لازم در مدرک تحصیلی بودند. این در حالی است که تحقیقات نشان داده است که بین مدرک تحصیلی مشاوران با عملکرد آن‌ها در حل مشکلات مراجعان ارتباط معناداری وجود دارد. هرچه تعداد و گستردگی مراکز مشاوره و برنامه‌های آموزشی و میزان تحصیلات مشاوران بالاتر باشد، میزان بهره‌مندی مراجعان از خدمات مشاوره افزایش می‌یابد [۶]. نتایج پژوهش احمدی و همکاران (۱۳۸۴) در خصوص وضعیت خدمات مشاوره‌ای در سپاه پاسداران نشان می‌دهد که این خدمات تحت مدیریت واحدی اداره نمی‌شوند. توزیع نیروها با استانداردهای علمی و نیازهای سازمان مطابقت ندارد. حدود ۶۳ درصد از افراد شاغل در این مراکز فاقد صلاحیت تخصصی لازم (داشتن حداقل مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوطه) می‌باشند [۶].

رسول‌زاده طباطبائی (۱۳۷۸) در پژوهشی به بررسی میزان شیوع و رتبه‌بندی آسیب‌های اجتماعی در استان‌های مختلف کشور طی سال‌های ۷۴ تا ۷۸ پرداخته است [۱۰]. قهاری (۱۳۸۲) در پژوهشی، آسیب‌های اجتماعی (خودکشی، قتل عمد، ضرب‌وجرح، سرقت، اعتیاد، فرار دختران و زنان از خانه و جرائم اطفال) ایران را بین سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۰ مورد بررسی قرار داده است [۱۱]. معتمدی (۱۳۸۶) در تحقیقی به روش دلفی، به اولویت‌بندی آسیب‌های اجتماعی از دید صاحب‌نظران، مسئولین، مدیران و مجریان بخش آسیب‌ها پرداخته و پرسش‌نامه‌ای ۲۸ اولویتی را برای بیش از ۱۰۰۰ نفر فرستاده است که در نهایت بیکاری و اعتیاد به ترتیب با ۸۱ و ۵۶،۶ درصد با اهمیت‌ترین و آوارگی و بیوگی با ۴ و ۴،۰۱ درصد کم اهمیت‌ترین اولویت انتخاب شدند [۱۲].

در پژوهش رفیعی و همکاران با استفاده از روش کیفی و فن مصاحبه صورت گرفته بود، ۴۱ نفر از مدیران، کارشناسان و صاحب‌نظران درباره مشکلات اجتماعی، ۱۵ مشکل در اولویت را مشخص نمودند که عبارت‌اند از؛ اعتیاد، بیکاری، خشونت، بی‌اعتمادی اجتماعی، فقر اقتصادی، فساد، تبعیض اجتماعی، بی‌عدالتی، نزول ارزش‌ها، افزایش میزان جرائم، سیاست‌های اقتصادی، معضل ترافیک، مسائل آموزش‌وپرورش، عدم رعایت حقوق شهروندی و نابرابری در اجرای قانون. در میان این مشکلان نیز اعتیاد، بیکاری، خشونت، بی‌اعتمادی، فقر و فساد در اولویت بالاتری در مقایسه با دیگر مشکلات قرار دارند [۱۳]. فیکر و گیو (۲۰۰۵) هرگونه ناهنجاری در فضای شهری را مقدمه ناامنی به شمار آورده و تأکید دارند که نادیده انگاشتن آسیب‌های اجتماعی می‌تواند به خطر بزرگی تبدیل شود [۱۴]. همچنین عبداللهی و سبزی و همکاران در پژوهش‌هایشان گزارش کردند که آسیب‌های اجتماعی مانند اعتیاد و قاچاق مواد مخدر، پرخاشگری و جنایت، خودکشی، کودکان آسیب‌دیده و دختران فراری، روسپیگری و جرائم مالی مهم‌ترین مشکلات اجتماعی موجود هستند [۱۳ و ۱۵].

بررسی منابع و پژوهش‌های انجام‌گرفته نشان می‌دهد که با وجود ارائه خدمات ذکر شده، کمبود قابل‌توجهی در مطالعه استاندارد علمی در زمینه نوع خدمات ارائه شده توسط مراکز مشاوره و دوایر مددکاری اجتماعی وجود دارد و همچنان مشکلات و آسیب‌های اجتماعی مراجعین این مراکز در طول سال‌های بعد از تأسیس آن نیز در سطح ملی مشهود است. درواقع محققین صرفاً به مطالعات موردی و در مقیاس کوچک به بررسی نوع پرونده‌های مراجعین پرداخته‌اند. با عنایت به این‌که بیش از یک دهه از اجرای برنامه‌های دوایر مددکاری اجتماعی و مشاوره ناجا می‌گذرد و روزبه‌روز به تعداد مشاوران و مددکاران اجتماعی شاغل در این حوزه افزوده می‌گردد، کارشناسان این حوزه، ناچار به پذیرش وظایف و نقش‌های خاصی هستند که اهداف اصلی این فعالیت‌ها شامل پیشگیری از بروز جرائم، تلاش برای بازتوانی افراد و کاهش ارتکاب مجدد جرائم و حمایت‌های حرفه‌ای از افراد مراجعه‌کننده است. بنابراین انجام پژوهشی که اطلاعات لازم را برای صاحب‌نظران و سیاست‌گذاران اجتماعی به منظور برنامه‌ریزی برای اقدامات پیشگیرانه و مداخلات به‌هنگام در راستای بهبود وضعیت موجود فراهم نماید، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر دارد. پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال است که وضعیت مشاوره و مددکاری اجتماعی مراکز و کلانتری‌های نیروی انتظامی کشور در طول شش سال اخیر (از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲) چگونه بوده و چه روندی را طی کرده است؟

مواد و روش‌ها

روش تحقیق توصیفی- طولی است. در این پژوهش متغیرهای مورد مطالعه یعنی ویژگی‌های مراجعین، مشکلات و آسیب‌های اجتماعی آن‌ها و خدمات مراکز مشاوره و دوایر مددکاری اجتماعی ناجا در طی روند شش ساله (۱۳۹۲-۱۳۸۷) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. داده‌های این پژوهش از طریق اطلاعات ثبت شده مراجعین در اداره کل مشاوره و مددکاری اجتماعی (به‌صورت سرشماری و در سطح کل کشور) به‌دست آمده است. شاخص‌های آماری موردنظر در این تحقیق شاخص‌های مرکزی (شامل میانگین، میانه، نما) و شاخص‌های پراکندگی شامل (واریانس، انحراف استاندارد، دامنه تغییرات، انحراف چارکی) است که با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS، انواع مشکلات و نوع خدمات در دو حیطه مراکز مشاوره و دوایر مددکاری کلانتری‌ها مورد تحلیل قرار گرفتند.

Journal of Police Medicine
Winter 2017; Vol. 5, No. 5: 341-350

یافته‌ها

آمارهای مربوط به مشاوره و مددکاری در نیروی انتظامی شامل دو بخش کلی «مراکز مشاوره» و «دوایر مددکاری کلانتری‌ها» است. مراکز مشاوره در چند بخش خدمات خود را ارائه می‌دهند که هر یک از این بخش‌ها اطلاعات و آمار جداگانه‌ای گزارش می‌نمایند. این بخش‌ها عبارت‌اند از:

- انتظامی
- مددکاری اجتماعی
- روان‌سنجی
- مشاوره روان‌شناختی

در ذیل مجموع آمارهای این بخش‌ها جهت تحلیل روند خدمات آورده شده است.

الف- مراکز مشاوره (بخش‌های مختلف)

با توجه به نتایج حاصل از پژوهش، نسبت مردان مراجعه‌کننده به بخش‌های مراکز مشاوره نیروی انتظامی در طی شش سال، از حدود ۵۰ درصد به حدود ۴۰ درصد کاهش پیدا کرده است، درحالی‌که زنان مراجعه‌کننده نسبت عکسی را طی کرده‌اند. همچنین قابل‌توجه است که نسبت زنان مراجعه‌کننده صرفاً در بخش‌های مشاوره و مددکاری اجتماعی از نسبت مردان بیشتر بوده است. مردان در بخش انتظامی در سال ۸۷ حدود ۸۰ درصد و زنان ۲۰ درصد را تشکیل می‌داده‌اند، اما در سال ۹۲ این نسبت در مردان به ۶۰ درصد کاهش و در زنان به ۴۰ درصد افزایش‌یافته است.

آمارهای روان‌شناسی نیز حاکی از افزایش تعداد مراجعین زن از سال ۸۷ تا سال ۹۲ است. این آمار نشان می‌دهد که نسبت ۱,۵ برابری مردان به زنان در سال ۸۷ به نسبت مساوی در سال ۹۲ رسیده است. درصد متأهلین در طی این سال‌ها افزایش پیداکرده و از حدود نیمی از مراجعین، به ۶۶ درصد تغییر یافته است. در بخش انتظامی روند مراجعین از مراجعات ۱,۵ برابری مجردین به مراجعات سه برابری متأهلین تغییر کرده است.

بررسی میانگین سنی نشان می‌دهد که این میانگین در بعضی بخش‌ها، مانند مشاوره انتظامی در طول شش سال (از ۲۷ سال در سال ۸۷، به ۳۴ سال در سال ۹۲) افزایش پیدا کرده است. اما در برخی بخش‌های دیگر مانند مشاوره روان‌شناختی، میانگین سنی مراجعین کاهش یافته است. بررسی در خصوص شغل مراجعین نیز نشان می‌دهد که این موضوع برای مراجعین خانه‌دار رو به افزایش می‌باشد. این افزایش در هر چهار بخش انتظامی، مددکاری اجتماعی، روان‌شناختی و روان‌سنجی مشهود است. آمارهای دیگر که مربوط به تحصیلات مراجعین است، نشان می‌دهند که وضعیت تحصیلی مراجعین رو به ارتقاء است و از تحصیلات بی‌سواد و ابتدایی به سمت دیپلم و بالاتر گرایش پیداکرده است.

در بخش انتظامی، نوع مشاوره مراجعین در طول شش سال بررسی نشان می‌دهد که مشاوره‌ها به طور معناداری به سمت مشاوره‌های غیرحضوری و تلفنی سوق پیدا کرده است. به‌طوری که ۹۴,۷ درصد از این مشاوره‌ها در سال ۸۷ حضوری بوده و در سال ۹۲ به ۴۸,۹ درصد کاهش پیدا کرده و به همان نسبت به میزان مشاوره‌های تلفنی افزوده شده است. اما در خصوص علل مراجعه به مراکز مشاوره نیروی

انتظامی باید خاطرنشان کرد که این علل در بخش‌های مختلف متفاوت بوده و باید آن را به‌طور جداگانه بررسی نمود و در جداول ۱، ۲ و ۳ توزیع فراوانی علت مراجعه به بخش‌های مختلف مراکز مشاوره آورده شده است.

با توجه به جدول شماره ۱، آمار تغییرات علت مراجعه در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲ نشان می‌دهد که علت دریافت خدمات از غلبه بیشتر خدمات مشاوره‌ای در سال ۱۳۸۷ به سمت خدمات حقوقی و قانونی در سال ۱۳۹۲ پیش رفته است.

داده‌های جدول شماره ۲، بیانگر آن است که حدود نیمی از مراجعه‌کنندگان به دلیل مشکلات خانوادگی به بخش مددکاری مراکز مشاوره مراجعه می‌نمایند و خدمت می‌گیرند. همچنین آمارها حاکی از افزایش حدود سه برابری مراجعین (در سال ۹۲ نسبت به سال ۸۹) در بخش مددکاری اجتماعی است.

داده‌های جدول شماره ۳ نشان می‌دهند که عمده مراجعه‌کنندگان به دلیل مشکلات خانوادگی از این بخش خدمت می‌گیرند و این در طول شش سال مورد بررسی (۸۷ تا ۹۲) از ۲۹.۱ درصد به ۳۱.۷ درصد افزایش پیدا کرده است. درحالی‌که مشاوره‌های اجتماعی، روند تغییرات رو به کاهشی از ۲۴.۵ به ۵.۱ را طی کرده‌اند.

ب- دوایر مددکاری اجتماعی کلانتری‌ها

در بررسی آمارهای مربوط به دوایر مددکاری اجتماعی کلانتری‌ها باید گفت که این آمارها در سال‌های مطالعه به طرق متفاوتی کسب شده‌اند. در اینجا آمارهای قابل قیاس آورده شده است:

نسبت مردان مراجعه‌کننده به دوایر مددکاری اجتماعی کلانتری‌ها در طی شش سال از حدود ۷۰ درصد به حدود ۵۰ درصد کاهش پیدا کرده است، درحالی‌که زنان مراجعه‌کننده نسبت عکسی را طی

مجله طب انتظامی
زمستان ۱۳۹۵- دوره ۵- شماره ۵- صفحات ۳۵۰-۳۴۱

جدول ۱: توزیع فراوانی علت مراجعه به بخش انتظامی مراکز مشاوره نیروی انتظامی سراسر کشور

علت	سوءمصرف مواد		خدمات مشاوره‌ای		حقوقی، قانونی		راهنمایی رانندگی		گذرنامه		استخدام		دیگر علل		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۳۸۷	۳۱۴۲	۹,۴۱	۱۸۸۳۶	۵۶,۴۴	۶۳۴۴	۱۹	۱۳۷۰	۴,۱	۱۰۷۱	۳,۲۰	۱۵۲۱	۴,۵۵	۱۰۸۹	۳,۲۶	۳۳۳۷۳	۱۳,۴۷
۱۳۸۸	۲۱۹۶	۵,۸	۱۹۲۵۹	۵۰,۹۰	۶۸۵۷	۱۸,۱۲	۳۹۶۱	۱۰,۴۷	۱۴۵۰	۳,۸۳	۲۱۹۶	۵,۸۰	۱۹۳۸	۵,۱۲	۳۷۸۳۰	۱۵,۲۷
۱۳۸۹	۱۳۵۹	۴,۰۷	۱۳۷۲۶	۴۱,۱۶	۱۲۱۰۷	۳۶,۳۰	۳۲۶۸	۹,۸۰	۱۱۴۶	۳,۴۳	۱۴۴۶	۴,۳۳	۲۹۶	۰,۸۸	۳۳۳۴۸	۱۳,۴۶
۱۳۹۰	۲۶۳۱	۵,۳۷	۱۲۳۳۵	۲۵,۲۰	۲۵۱۰۴	۵۱,۳۰	۵۲۶۳	۱۰,۷۵	۱۱۵۹	۲,۳۶	۲۰۵۵	۴,۲۰	۳۸۸	۰,۸۰	۴۸۹۳۷	۱۹,۷۵
۱۳۹۱	۲۱۸۰	۴,۹۲	۹۲۸۰	۲۰,۹۶	۲۴۸۵۹	۵۶,۱۴	۵۵۶۵	۱۲,۵۷	۹۱۳	۲,۰۶	۱۳۲۲	۲,۹۸	۱۵۶	۰,۳۵	۴۴۲۷۵	۱۷,۸۷
۱۳۹۲	۱۷۴۶	۳,۵۰	۶۷۴۴	۱۳,۵۰	۳۲۶۰۲	۶۵,۲۵	۶۲۶۷	۱۲,۵۴	۱۰۵۹	۲,۱۱	۱۴۲۸	۲,۸۵	۸۱	۰,۱۶	۴۹۹۶۳	۲۰,۱۶
جمع	۱۳۲۵۴	۵,۳۵	۸۰۱۸۰	۳۲,۳۶	۱۰۷۸۷۳	۴۳,۵۴	۲۵۶۹۴	۱۰,۳۷	۶۷۹۸	۲,۷۵	۹۹۶۸	۴,۰۲	۳۹۴۸	۱,۵۹	۲۴۷۷۲۶	۱۰۰

جدول ۲: توزیع فراوانی علت مراجعه به بخش مددکاری مراکز مشاوره نیروی انتظامی سراسر کشور

سال	خانوادگی		روانی		تربیتی		آموزشی		اجتماعی		فردی		اقتصادی، شغلی		زناشویی		جنسی		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۳۸۹	۲۲۹۶	۴۸۵۷	۸۲۲	۱۷,۳۹	۳۰۶	۶,۴۷	۱۰۵	۲,۲۲	۲۳۹	۵,۰۵	۲۷۹	۵,۹۰	۳۹۵	۸,۳۵	۱۸۹	۴	۴۲	۰,۸۸	۴۷۲۷	۱۳,۴۴
۱۳۹۰	۴۳۲۲	۵۳,۱۴	۱۰۳۶	۱۲,۷۳	۴۳۷	۵,۳۷	۱۷۶	۲,۱۶	۷۸۲	۹,۶۱	۳۴۳	۴,۲۱	۶۴۴	۷,۹۱	۳۵۹	۴,۴۱	۳۳	۰,۴۰	۸۱۳۲	۲۳,۱۲
۱۳۹۱	۵۰۳۶	۳۹,۱۶	۹۵۶	۷,۴۳	۵۴۹	۴,۲۷	۲۱۰	۱,۶۳	۱۶۷۰	۱۲,۹۸	۶۲۹	۴,۸۹	۸۲۹	۶,۴۴	۴۴۹	۳,۴۹	۴۰	۰,۳۱	۱۲۸۵۹	۳۶,۵۶
۱۳۹۲	۶۰۴۶	۵۰,۶۳	۹۰۲	۷,۵۵	۴۰۷	۳,۴۰	۱۷۱	۱,۴۳	۱۸۵۸	۱۵,۵۶	۹۳۶	۷,۸۳	۹۰۴	۷,۵۷	۶۸۹	۵,۷۷	۲۷	۰,۲۲	۱۱۹۴۰	۳۳,۹۵
جمع	۱۷۷۰۰	۵۰,۳۳	۳۷۱۶	۱۰,۵۶	۱۶۹۹	۴,۸۳	۶۶۲	۱,۸۸	۴۶۰۳	۱۳,۰۸	۲۱۸۷	۶,۲۱	۲۷۷۱	۷,۸۸	۱۶۸۶	۴,۸۰	۱۴۲	۰,۴۰	۳۵۱۶۶	۱۰۰

جدول ۳: توزیع فراوانی علت مراجعه به بخش مشاوره روان‌شناختی مراکز مشاوره نیروی انتظامی سراسر کشور

علت	خانوادگی		روانی		تربیتی		آموزشی		اجتماعی		فردی		اقتصادی، شغلی		زناشویی		جنسی		جمع	
سال	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۳۸۷	۱۷۳۲۹	۲۹,۱۱	۶۸۴۳	۱۱,۵۰	۳۶۵۴	۶,۱۳	۳۴۴۹	۵,۷۹	۱۴۶۰۷	۲۴,۵۴	۵۰۷۱	۸,۵۲	۱۷۰۷	۲,۸۶	۶۴۹۰	۱۰,۹۰	۳۷۴	۰,۶۲	۵۹۵۲۴	۱۵,۹۰
۱۳۸۸	۱۴۳۶۳	۳۲,۶۳	۵۹۷۸	۱۳,۵۸	۳۲۳۸	۷,۳۵	۳۲۰۹	۷,۳۰	۴۶۲۷	۱۰,۵۱	۴۸۹۶	۱۱,۱۲	۱۳۶۹	۳,۱۱	۵۹۴۸	۱۳,۵۱	۳۹۰	۰,۸۸	۴۴۰۱۸	۱۱,۷۶
۱۳۸۹	۱۵۰۳۴	۴۵,۸۰	۳۱۵۷	۹,۶۱	۳۷۲۲	۱۱,۳۳	۱۹۶۰	۵,۹۷	۲۰۳۵	۶,۱۹	۳۳۵۷	۱۰,۲۲	۵۶۰	۱,۷۰	۲۸۲۳	۸,۶۰	۱۸۱	۰,۵۵	۳۲۸۲۹	۸,۷۷
۱۳۹۰	۳۰۹۸۸	۴۷,۹۱	۵۰۷۴	۷,۸۴	۵۷۰۰	۸,۸۱	۳۰۱۷	۴,۶۶	۵۹۲۷	۹,۱۶	۶۸۴۲	۱۰,۵۸	۶۵۴	۱,۰۱	۶۲۴۰	۹,۶۴	۲۳۰	۰,۳۵	۶۴۶۷۲	۱۷,۲۸
۱۳۹۱	۳۶۹۵۳	۴۶,۶۱	۶۵۳۴	۸,۲۴	۷۶۰۴	۹,۶۰	۳۱۷۱	۴	۸۳۴۲	۱۰,۵۲	۷۶۴۹	۹,۶۵	۱۰۲۱	۱,۲۸	۷۷۵۷	۹,۷۸	۲۳۴	۰,۲۹	۷۹۲۶۵	۲۱,۱۸
۱۳۹۲	۴۵۷۱۰	۳۱,۷۵	۶۷۴۳	۴,۶۸	۱۰۰۱۸	۶,۹۶	۳۰۵۲	۲,۱۲	۷۴۱۵	۵,۱۵	۱۱۰۲۶	۷,۶۶	۱۲۲۶	۰,۸۵	۸۰۹۲	۵,۶۲	۵۶۱	۰,۳۹	۱۴۳۹۳۷	۳۸,۴۷
جمع	۱۶۰۳۷۷	۴۲,۸۶	۳۴۳۲۹	۹,۱۷	۳۳۹۳۶	۹,۰۷	۱۷۸۵۸	۴,۷۷	۴۲۹۵۳	۱۱,۴۸	۳۸۸۴۱	۱۰,۳۸	۶۵۳۷	۱,۷۴	۳۷۳۵۰	۹,۹۸	۱۹۷۰	۰,۵۲	۳۷۴۱۵۱	۱۰۰

جدول ۴: توزیع فراوانی علت مراجعه به دوایر مددکاری کلانتری‌های سراسر کشور

علت	خانوادگی		اجتماعی		حقوقی		نزاع و درگیری		سایر موارد		جمع	
سال	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۳۹۰	۷۱۰۸۹	۴۷,۱۴	۱۴۴۴۶	۹,۵۸	۲۰۲۹۹	۱۳,۴۶	۲۶۸۱۹	۱۷,۷۸	۱۸۲۱۳	۱۲	۱۵۰۷۹۶	۲۸,۳۷
۱۳۹۱	۸۷۳۴۸	۴۸,۴۰	۱۷۰۰۴	۹,۴۲	۲۸۹۳۵	۱۶,۰۳	۳۶۷۲۰	۲۰,۳۴	۱۰۴۶۷	۵.۸	۱۸۰۴۷۴	۳۳,۹۶
۱۳۹۲	۹۳۸۲۸	۴۶,۸۹	۱۹۵۵۲	۹,۷۷	۳۴۸۲۹	۱۷,۴۰	۴۰۵۳۱	۲۰,۲۵	۱۱۳۴۷	۶۹.۵	۲۰۰۰۹۱	۳۷,۶۵
جمع	۲۵۲۲۶۵	۴۷,۴۷	۵۱۰۰۲	۹,۶۰	۸۴۰۶۳	۱۵,۸۲	۱۰۴۰۷۰	۱۹,۵۸	۴۰۰۲۷	۷,۵۳	۵۳۱۴۲۷	۱۰۰

کرده‌اند. همچنین درصد متأهلین در طی این سال‌ها از ۷۸ درصد در سال ۸۷ به ۸۱,۳ درصد در سال ۹۲ افزایش پیداکرده است. اما میانگین سنی مراجعین در طول این سال‌ها تغییر محسوسی نداشته است. برآورد سال‌های ۹۰ تا ۹۲ نشان می‌دهد که بین ۴۱ تا ۴۵ درصد از مراجعین (شاکی و متشاکی) را بستگان درجه‌یک، یعنی اعضای یک خانواده تشکیل می‌دهند.

داده‌های جدول شماره ۵ نشان می‌دهد که با اقدامات مددکاران اجتماعی در کلانتری‌ها، بیش از ۶۰ درصد مراجعین مصالحه می‌نمایند و پرونده آن‌ها مختومه می‌گردد و کمتر از ۲۰ درصد از مراجعین برای احقاق حقوق خود به مراجع قضایی و دادگاه ارجاع داده می‌شوند. بقیه مراجعین نیز به مراکز حمایتی و غیره ارجاع می‌گردند. همچنین آمار مراجعین به دوایر مددکاری کلانتری‌ها از سال ۹۰ لغایت ۹۲ حاکی از افزایش ۳۰ درصدی مراجعین است.

بحث و نتیجه‌گیری

تحلیل روند داده‌ها به‌خوبی نشان می‌دهد که توصیف وضعیت مراجعین مراکز مشاوره انتظامی و دوایر مددکاری کلانتری‌ها بسیار حائز اهمیت است و در برنامه‌ریزی‌ها باید مورد توجه قرار گیرد. روند دریافت خدمات مراکز مشاوره و دوایر مددکاری کلانتری‌ها نشان می‌دهد که درصد خدمت گیرندگان زن افزایش‌یافته است. همچنین افزایش تعداد مراجعین زن و سه برابری مراجعین متأهل به مجرد، نشان‌دهنده اعتماد مردم به این مراکز برای بیان مسائل خصوصی و خانوادگی‌شان است. این مهم نشانگر آن است که بهره‌گیری از مددکاران اجتماعی و مشاوران زن و همچنین خانواده درمانگران و زوج درمانگران مجرب ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. علت مشکلات نیز بر این نکته صحه می‌گذارد؛ با توجه به عمده بودن مشکلات خانوادگی، لزوم توجه به نهاد خانواده و آموزش این نهاد و آموزش متخصصین برای کار با این گروه ضروری است. برخی از پژوهش‌های مربوط به آسیب‌شناسی مسئله خانواده در ایران، حکایت از گسترش خشونت خانگی، کودک‌آزاری و... در نهاد خانواده در ایران دارد [۱۷-۱۶]. پلیس و خانواده دو نهاد اجتماعی هستند که جامعه‌پذیری افراد جامعه با این دو نهاد اجتماعی در ارتباط است. شایان ذکر است که در جامعه پلیس نقش بسیار مهمی در تأمین امنیت اجتماعی وکاهش آسیب‌های اجتماعی دارد.

میانگین سنی مراجعین مراکز مشاوره و دوایر مددکاری کلانتری‌ها نشان می‌دهد که برای گروه سنی ۲۵ تا ۳۵ سال که جمعیت عمده مراجعین را تشکیل می‌دهند باید برنامه‌ریزی و خدمات تخصصی و کاربردی خاصی را در نظر گرفت و آشنایی با ویژگی‌های این دوره سنی برای متخصصین و تناسب ارائه خدمات با ویژگی‌های آنان، ضروری به نظر می‌رسد.

همچنین داده‌های بخش مشاوره انتظامی نشان می‌دهند که در سال‌های اخیر مردم به خدمات مشاوره‌های غیرحضوری و تلفنی نسبت به مشاوره‌های حضوری به دلایل مختلفی ازجمله دسترسی آسان، گمنامی، برچسب و انگ نخوردن، احساس راحتی در بیان مشکلات و به‌خصوص در مسائل شخصی و تابویی، کم‌هزینه بودن و ... اقبال بیشتری نشان می‌دهند. به گفته رابرت کوهن و جوزف نای (۲۰۱۲) استفاده از فنّاوری و رسانه‌های عمومی قدرت اقناع فرهنگی قوی دارند که می‌توان از آن‌ها برای کاهش مشکلات اجتماعی بهره گرفت [۱۸]. پیشی گرفتن آمار مشاوره‌های حقوقی و قانونی نسبت به حوزه‌های دیگر بیانگر آن است که مراجعین از این مراکز، انتظار مشاوره‌های حقوقی تخصصی در حوزه‌های مختلف را دارند.

مروری بر آمار علت‌های مراجعه به هر دو بخش مراکز مشاوره و دوایر مددکاری کلانتری‌ها نشان می‌دهد که مراجعه به علت مشکلات خانوادگی و زناشویی بیش از نیمی از علت مراجعه را

جدول ۵: توزیع فراوانی نتیجه ارائه خدمات به مراجعین در دوایر مددکاری کلانتری‌های سراسر کشور

	مصالحه		ارجاع به مراکز مشاوره		ارجاع به دادگاه		ارجاع به مراکز حمایتی		ارجاع به خدمات دیگر		جمع	
	تعداد	**درصد**	**تعداد**	**درصد**	**تعداد**	**درصد**	**تعداد**	**درصد**	**تعداد**	**درصد**	**تعداد**	**درصد**
۱۳۹۰	۸۸۸۷	۶۱,۱۶	۴۲۲۰	۲,۹۰	۲۶۴۱۷	۱۸,۱۷	۲۶۶۶	۱,۸۳	۲۳۱۴۳	۱۵,۹۲	۱۴۵۳۳۳	۲۷,۸۲
۱۳۹۱	۱۱۲۲۶۱	۶۳,۳۴	۱۴۶۷	۰,۸۲	۳۵۱۸۳	۱۹,۸۵	۸۰۲	۰,۴۵	۲۷۵۰۱	۱۵,۵۱	۱۷۷۲۱۴	۳۳,۹۲
۱۳۹۲	۱۲۵۲۳۲	۶۲,۶۸	۷۲۹۱	۳,۶۴	۳۶۳۷۳	۱۸,۲۰	۱۰۴۴	۰,۵۲	۲۹۸۴۳	۱۴,۹۳	۱۹۹۷۸۳	۳۸,۲۴
جمع	۳۲۶۳۸۰	۶۲,۴۸	۱۲۹۷۸	۲,۴۸	۹۷۹۷۳	۱۸,۷۵	۴۵۱۲	۰,۸۶	۸۰۴۸۷	۱۵,۴۰	۵۲۲۳۳۰	۱۰۰

مجله طب انتظامی
زمستان ۱۳۹۵- دوره ۵- شماره ۵- صفحات ۳۵۰-۳۴۱

تشکیل می‌دهد. در دوایر مددکاری کلانتری، اولین علت مراجعه، مشکلات خانوادگی است. نزاع و درگیری در رتبه بعدی مراجعه و مشکلات حقوقی نیز در رتبه سوم فراوانی قرار دارد. این یافته با نتایج مطالعات سلطانی و اسماعیل‌زاده (۱۳۹۱) که در آن از نظر صاحب‌نظران، آسیب‌های خانواده به‌عنوان اولویت اول آسیب‌های اجتماعی بود؛ همسو است و همچنین با مطالعه قماشچی (۱۳۸۵) که در آن مشکلات خانوادگی به‌عنوان اولین علت مراجعه به دفاتر مددکاری کلانتری بوده، همخوانی دارد. اما دومین و سومین علت مراجعه به دفاتر مددکاری، با یافته‌های قماشچی (۱۳۸۵) که در آن به ترتیب مشکلات حقوقی و نزاع و درگیری بوده، همسو نیست. به عبارتی در مطالعه حاضر نزاع و درگیری از رتبه سوم (مطالعه قبلی) به رتبه دوم علت مراجعه به دفاتر مددکاری کلانتری‌ها سوق پیدا کرده که این حاکی از افزایش رفتارهای پرخاشگرانه در بین مردم نسبت به چند سال قبل است و به بررسی‌های بیشتر جهت سبب‌شناسی و ارائه راهکارهای پیشگیرانه نیازمند است. طبق نظریه کنترل هیرشی هر چه همبستگی بین اعضاء جامعه بیشتر باشد، اعضاء تمایل به تبعیت از مقررات را دارند و کج‌رفتاری زمانی واقع می‌شود که پیوند و تعلق فرد و جامعه ضعیف یا گسسته شود و هر چه افراد کمتر وابسته، متعهد، درگیر و معتقد باشند، پیوند آن‌ها با جامعه سست‌تر است و احتمال کج‌رفتاری بیشتر خواهد بود [۱۹].

یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهند که حدود ۵۰ درصد از مراجعین به دلیل اختلافات و مشکلات با بستگان درجه یک، به کلانتری‌ها مراجعه نموده‌اند که با اقدامات مداخله‌ای و مشاوره‌ای مراکز مشاوره و دوایر مددکاری اجتماعی، تعداد قابل‌توجهی از آن‌ها (حدود ۶۰ درصد) به مصالحه انجامیده است. این آمارها بیانگر اثربخشی خدمات این مراکز در حل‌وفصل اختلافات مراجعین و کاهش پرونده‌های ارجاعی به سیستم قضایی است. هرچند محدود شدن خدمات مددکاری اجتماعی به مصاحبه و عدم اختصاص وقت کافی برای پیگیری وضعیت مراجعین و یا در صورت نیاز بازدید از منزل، در سال‌های اخیر قابل تأمل است. چرا که با پیگیری‌های مناسب و به‌موقع مددکاری اجتماعی می‌توان تعداد مراجعات مجدد افراد به کلانتری‌ها را به‌طور قابل‌توجهی کاهش داد. اما تحلیل روند نتایج خدمات نشان می‌دهد که در طی این سال‌ها در میزان ارجاع به مراکز، تفاوت عمده‌ای ایجاد نشده است. بنابراین بایستی اقداماتی در راستای بسترسازی و آموزش مشاورین و مددکاران اجتماعی برای بهبود وضعیت صورت گیرد. پیشنهاد می‌گردد نتایج این تحقیق در اتاق فکر واحد مشاوره و مددکاری اجتماعی ناجا و شورای معاونت اجتماعی به‌منظور سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان در زمینه‌های ارتقاء خدمات از طریق تقویت بسترهای موجود در دوایر مشاوره و مددکاری اجتماعی استفاده گردد.

تقدیر و تشکر

از همکاری معاونت محترم اجتماعی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و کارکنان محترم اداره کل مشاوره و مددکاری اجتماعی، کمال تشکر و سپاسگزاری را داریم.

منابع

1. Aghabakhshi H. Addiction and pathological family (approach of social work to issues and social damage). Tehran. University of social welfare and rehabilitation sciences 2009. (Persian)
2. Pouryousefi H, SHariatnezhad A. Study of the cultural-social factors affecting social damages in married devotee's families of sari city. Quarterly journal of cultural management 2009: 3(5): 19-35. (Persian)
3. Ghaderi R. Survey the growth of trend social pathologies khorasan based on the geographical location analysis of the years 1996 to 2002. Quarterly journal of social work 2005; 5 (2); 79-91. (Persian)
4. Mohseni R, NosratiPayai A. The relationship between city with crime and social damage (a study in the crime rate and social and economic consequences of gorgan). Journal of geography police 0214; 2(7): 113-138. (Persian).
5. Guerrero,A.L. Social Problems, Community, Policy and Social Actions. 5th ed. London: SAGE Publications, 2015.
6. Ahmadi KH; Sori F, Anysi J. A study of counseling services in islamic revolution corps. Journal of military medicine 2005; 7(1): 39-48. (Persian).
7. San Diego State University police department. Safety and Security report, 2014. Http://www.engineering.sdsu.edu/dps/images/2014_sdsu_safety_and_security_report.pdf
8. AGhaei A, Taimurtash H. The survey of relationship and process between social deviance and community security. Quarterly daneshnameh 2010, 1: 3-22. (Persian)
9. Ghomashchi F. The most common causes of going to work sheriffs' offices across the country in the years 2005. Group of authors. Editors. Conference of the survey of psychology, counseling and social work roles to provide psycho-social and security development. 2007; Tehran (Iran): Islamic republic of Iran police social work and counseling. C2007. p 317-332. (Persian)

Journal of Police Medicine
Winter 2017; Vol. 5, No. 5: 341-350

the male offspring of addicted fathers. Social welfare. 2014; 13(50):207-28. (Persian).
16. Amin Aghai M. The role of cooperation between family and police in the prevention from social harm in Iran. Entezam-e- ejtemaei 2009; 1(2): 61-80. (Persian)
17. Sabzi Khoshnami M, Mohammadi E, Khankeh H, Arshi M. A study of acid attacks based on victim's experiences: causes and strategies. Journal of qualitative research in health sciences 2015; 3(4): 377-91. (Persian).
18. Amiri A; Nouri Y and Besatyan M. Study the relationship between use of satellite networks, trends and damage social exploitation among young people of Karaj city. Gournal of nazm and amnyat entezami 2012; 4(4): 117-142. (Persian)
19. Sabzi khoshnami M and,A liheya V. The girl's run away from home process(social work approach). Social research 2012, 4(16): 151-166.(Persian)
10. Raisdana F. Investigations of social pathology in Iran. Tehran: university of social welfare and rehabilitation sciences; 2001. (Persian)
11. Ghahari H. Survey the trend of social problems in Iran the years 1998 to 2002. Quarterly journal of social work 2005; 5(2): 76-82. (Persian)
12. Motamedi H. To make priority of social problems in Iran. Social welfare. 2007; 6 (24):327-347. (Persian).
13. Rafiey h and et al. Survey priorities of social problems of Iran. Journal of sociology Iran 2008, 9(1): 184-208. (Persian)
14. Nourayi H; Tabybyan M and Rezaiy N. Nooraie h, tabibian m, rezaie n. The analysis of security in informal areas with special reference to social pathologies (case study: khaksefid-tehran). Journal hoviatshahr 2013; 7(13): 11-22. (Persian)
15. Sabzi M, Motamedi H, Rafiey H, Alipour F. The relationship of social support and social control with resiliency against drug abuse in

مجله طب انتظامی
زمستان ۱۳۹۵- دوره ۵- شماره ۵- صفحات ۳۵۰-۳۴۱